

at vi i sidste Samling forhandlede om Konjunkturtillæg. Fra Tjenestemændenes Side var der fremsat et meget stærkt Ønske om Forhøjelse af Konjunkturtillæget, hvilket jeg modsatte mig, idet jeg henviste til, at Forholdene i Landet allerede da havde antaget en kriseagtig Karakter baade for Industri, Haandværk og Handel — den Gang endnu ikke for Landbruget —, og ligeledes, at Statskassens Tilstand var vanskelig for at bruge et mildt Udtryk. Disse Grunde gjorde, at jeg ikke kunde gaa ind paa en Forhøjelse af Konjunkturtillæget. Ved samme Lejlighed udtalte jeg, at efter de Forudsætninger, som gjaldt for Konjunkturtillægets Fastsættelse i Lønningsloven i sin Tid, vilde jeg derimod mene, at det vilde have været berettiget, saaledes som Forholdene var allerede i Fjor, at være gaaet til en Afskaffelse eller Formindskelse af Konjunkturtillæget. Naar jeg ikke gjorde dette, motiverede jeg det med, at endskønt disse Forudsætninger forelaa, mente jeg, der skyldtes Tjenestemændene det Hensyn at lade dem nyde Konjunkturtillæget ubeskaaret et Aar endnu, under Hensyn til, at de først sent havde faaet Erstatning for den stærke Pristigning under Krigsaarene. Under mine Forhandlinger med Tjenestemændene i Fjor mødte jeg nogen Vantro, da jeg udtalte, at der ikke vilde gaa lang Tid, inden Forholdet ikke vilde være det, som Tjenestemændene havde henholdt sig til, nemlig, at Stillingen paa det private Arbejdsmarked, taget i videste Forstand, var gunstigere end for Tjenestemændene. Jeg udtalte den Gang, at der desværre kun vilde gaa kort Tid, inden det vilde blive klart for alle, at Tjenestemændenes økonomiske Stilling var væsentlig bedre end den økonomiske Stilling, Funktionærene i det frie Erhverv, højere og lavere, indtog. Desværre har Begivenhederne i høj Grad givet mig Ret i denne Udtalelse.

Der har fra Tjenestemændenes Side været en ikke ringe Tilbøjelighed til at betragte Konjunkturtillæget som et Slags Tillægdyrtidstillæg. Dette er imidlertid en ungtig Betragtning, det fremgaar tydeligt nok af de Forhandlinger baade i Lønningskommissionen og her paa Rigsdagen, som førte til Tjenestemandsløven af 1919. Konjunkturtillæget var Produktet af et Kompromis indenfor Lønningskommissionen. Fra Tjenestemændenes Side havde man ønsket et fast pensionsgivende Tillæg til de Løn-satser, man i øvrigt var blevet enig om. Fra en Del af Rigsdagsrepræsentanternes Side ønskede man, at Lønningerne i alt Fald for en meget stor Dels Vedkommende

skulde være bevægelige efter Prisforholdet. Ingen af disse to Betragtninger kunde vinde Flertal i Kommissionen, og man enedes da som et Kompromis om at indsætte det saakaldte Konjunkturtillæg. Hvorledes blev nu dette Konjunkturtillæg begrundet? Det blev begrundet saaledes, at det maatte ses som et Supplement til Dyrtidstillæget, ikke i den Forstand, at det skulde bevæge sig efter de samme Regler som Dyrtidstillæget, men det skulde staa ved Siden af Dyrtidstillæget og gives eller nægtes efter andre Betragtninger. Efter hvilke Betragtninger da? Der kunde ikke være nogen som helst Tvivl om, at naar man ser paa de Forhandlinger, som er ført, var Hensigten med Konjunkturtillæget den, at det skulde rette sig efter Velstandsgraden ude omkring i Befolkningen og efter Statskassens økonomiske Evne, det skulde bl. a. være et Middel til at holde en vis Ligevægt mellem Tjenestemandslønningerne og de tilsvarende Lønninger paa det frie Arbejdsmarked. Naar vi nu ser paa disse Momenter, som det fra alle Partiers Side blev udtalt skulde være bestemmende med Hensyn til Konjunkturtillæget, hvorledes er da Stillingen nu her i Landet? Ja, der er jo ikke den mindste Tvivl om, at Tjenestemændene navnlig paa Grund af deres faste Stilling og paa Grund af deres Pensionsret er ganske væsentlig bedre stillet end dem, med hvem deres Stilling kan sammenlignes paa det private Arbejdsmarked. Der er der foregaaet betydeligere Lønreduktioner, og der er navnlig en overordentlig Usikkerhed med Hensyn til Beskæftigelsens Sikkerhed, en Usikkerhed, som for Arbejdernes Vedkommende giver sig Udslag i den betydelige Arbejdsløshed, der er, og ogsaa giver sig Udslag paa anden Maade, nemlig i, at Arbejderne til Arbejdsløshedskasserne og til deres Fagforeningskasser maa yde betydelige Bidrag i Anledning af Usikkerheden paa Arbejdsmarkedet. Hvorledes er det i saa Henseende indenfor de frie Erhverv, Industrien o. s. v. for de højere Funktionærer, som er ansat dér? Ja, dér foregaar ganske den samme Reduktion af Lønninger og hersker den samme yderst pinagtige Usikkerhed. Mægtige Reduktioner af Personalet er jo foretaget i saa godt som alle vore frie Beskæftigelser.

Jeg nærer derfor ikke Skygge af Tvivl om, at det i og for sig vilde være fuldkommen berettiget under Hensyn til de Forudsætninger, under hvilke Konjunkturtillæget blev givet, i Aar at stryge dette Konjunkturtillæg. Jeg har imidlertid ikke villet gaa dertil, hvorimod jeg her foreslaar at ned-sætte Konjunkturtillæget med en Trediedel.